

Handläggare
Mia Eriksson
Telefon: 08-50823855**Till**
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2026-03-26

Handlingsplan för barnets rättigheter och inflytande 2030

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen

Sammanfattning

Stockholms stad har tagit fram en handlingsplan för barnets rättigheter och inflytande. Handlingsplanen är en del i stadens program för Mänskliga rättigheter och innehåller tre fokusområden: Kunskap och information, välfärd och service samt delaktighet och inflytande. Stadsdelsförvaltningen anser att handlingsplanen är välgrundad och angelägen, men lyfter samtidigt behovet av tydligare riktlinjer för implementering, samt betonar vikten av konkreta metoder för att stärka barns delaktighet på ett etiskt och inkluderande sätt och behovet av en likvärdig samordning i stadens alla stadsdelar.

Bakgrund

FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen), som Sverige ratificerade 1990 och som blev svensk lag 2020, utgör grunden för stadens barnrättsarbete och föreliggande handlingsplan.

Konventionen omfattar 54 artiklar som bildar en helhet. Fyra av dessa är grundläggande principer som alltid ska beaktas i frågor som rör barn: förbud mot diskriminering (artikel 2), barnets bästa (artikel 3), rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6) samt rätt att komma till tals och få sina åsikter beaktade (artikel 12).

Av Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna framgår att programmet utgör ett paraply för sex handlingsplaner, varav en avser barnets rättigheter. Föreliggande handlingsplan konkretiserar stadens arbete i enlighet med detta program.

Ärendet

Handlingsplanen för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad konkretiserar stadens ansvar enligt barnkonventionen och stadens program för mänskliga rättigheter för perioden fram till 2030. Det övergripande målet är att säkerställa alla barns rättigheter och inflytande genom att motverka diskriminering och främja jämlika levnadsvillkor.

Handlingsplanen struktureras kring tre fokusområden. Inom kunskap och information föreslås att stadens samtliga verksamheter säkerställer att medarbetare har tillräcklig kunskap om barnets rättigheter, bemötande av barn samt genomförande av barnkonsekvensanalyser. Vidare ska barn och unga nås av tillgänglig, åldersanpassad och målgruppsanpassad information om sina rättigheter och stadens välfärd och service.

Inom välfärd och service föreslås åtgärder för att stärka barns trygghet och skydd mot våld, utnyttjande och andra utsatta situationer genom tidiga, samordnade och förebyggande insatser. Särskilt fokus läggs på barn i utsatta livssituationer. Skolor och förskolor ska vara trygga och inkluderande miljöer som aktivt motverkar diskriminering, kränkningar och mobbning, inklusive i digitala miljöer, samt främjar barns språkutveckling. Handlingsplanen föreslår även åtgärder för att säkerställa likvärdig tillgång till kultur, idrott, fritid och inkluderande offentliga miljöer för barn och unga.

Inom delaktighet och inflytande föreslås att barn och unga ges reella möjligheter till inflytande i frågor som rör dem, både på individ- och gruppnivå. Barns synpunkter ska systematiskt inhämtas och användas i stadens utvecklingsarbete. Vidare ska staden stärka samverkan med civilsamhällesorganisationer som företräder barnets rättigheter.

Barnrättsperspektiv

Handlingsplanen utgår från barnkonventionens grundläggande principer om icke-diskriminering, barnets bästa, rätten till liv och utveckling samt barns rätt till delaktighet och inflytande. Planens förslag innebär att barnrättsperspektivet ska genomsyra stadens verksamheter, bland annat genom krav på barnkonsekvensanalyser, barns möjlighet att komma till tals i ärenden som rör dem samt ökad tillgång till information anpassad till barns ålder och förutsättningar. Sammantaget bedöms handlingsplanen stärka stadens förmåga att tillgodose barns rättigheter.

Jämställdhets- och likabehandlingsperspektiv

Handlingsplanen har ett tydligt fokus på att motverka diskriminering och främja jämlika levnadsvillkor för alla barn, oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, funktionsnedsättning,

socioekonomisk bakgrund, etnisk tillhörighet eller annan diskrimineringsgrund. Förslagen bedöms bidra till ökad jämlikhet och till att synliggöra samt motverka normer och strukturer som riskerar att exkludera vissa grupper av barn och unga.

Ekonomiska konsekvenser

Handlingsplanen bedöms i huvudsak kunna genomföras inom ramen för ordinarie verksamhet och befintliga budgetprocesser. Eventuella kostnader kopplade till kompetensutveckling, utveckling av arbetssätt och samverkan förutsätts hanteras inom respektive nämnds ansvarsområde. Handlingsplanen kan på längre sikt bidra till minskade samhällskostnader genom tidiga och förebyggande insatser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg i samråd med avdelningen för funktionsnedsättning och socialpsykiatri samt förskoleavdelningen. De fackliga organisationerna informeras vid förvaltningsgruppen 17 mars 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen är i huvudsak positiv till förslaget till handlingsplan för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad. Handlingsplanen utgör ett viktigt styrdokument för att stärka ett rättighetsbaserat arbetssätt och säkerställa barns rättigheter i stadens verksamheter i enlighet med barnkonventionen.

Handlingsplanen har ett helhetsperspektiv och tydligt fokus på barn i utsatta situationer. Förslagen ligger väl i linje med stadsdelsförvaltningens kärnuppdrag inom förskola, socialtjänst, fritidsverksamhet och lokalt trygghetsarbete. Förvaltningen välkomnar särskilt betoningen på tidiga och samordnade insatser.

Handlingsplanen betonar att stadens verksamheter ska ta tillvara barn och ungas åsikter, idéer och perspektiv, med särskilt fokus på socialtjänsten som möter särskilt sårbara barn och barn som kan ha svårt att uttrycka sina behov. Att inhämta synpunkter från barn i socialtjänstens verksamheter är förenat med etiska utmaningar, eftersom dessa barn ofta befinner sig i utsatta situationer. Det är också viktigt att beakta att en mindre grupp barn på lokal nivå inte alltid kan representera en bredare mångfald av perspektiv. Risken finns att delaktigheten upplevs som begränsad eller otillräcklig om urvalet inte är representativt. Förvaltningen ställer sig bakom ambitionen att stärka barns och ungas delaktighet och inflytande, men anser att handlingsplanen behöver tydliggöra ambitionsnivån och ange mer konkreta former för hur delaktigheten ska genomföras i praktiken. Förvaltningen efterfrågar vägledning kring vilka metoder och strukturer som ska användas för att

säkerställa att barns och ungas delaktighet blir systematisk, inkluderande och reellt påverkansskapande. Detta gäller särskilt inom socialtjänstens verksamheter, där målgruppen kan ha särskilda svårigheter att göra sina röster hörda.

Förvaltningen ser ett behov av ytterligare konkretisering av vad som förväntas genomföras på lokal nivå. För närvarande är det otydligt vilka förväntningar staden har på en lokal samordnande funktion, och hur denna funktion bör utformas och resurssättas. Förvaltningen efterfrågar därför en tydligare ambitionsnivå från stadens sida, så att den lokala samordningen kan bedrivas på ett likvärdigt sätt i alla stadsdelsförvaltningar. Tydligare vägledning kring prioriteringar, ansvarsfördelning och förväntad ambitionsnivå för stadsdelsförvaltningarna skulle underlätta implementeringen och minska risken för otydlighet i uppdraget.

Förvaltningen är positiv till att uppföljning ska ske inom ordinarie processer, men efterfrågar indikatorer för samtliga verksamhetsområden som handlingsplanen omfattar.

Slutligen noterar förvaltningen att skrivningen om att barn har rätt till teckenspråk bör förtydligas så att det istället framgår att barn som är i behov av teckenspråk har rätt till det, då det inte är en rättighet som alla barn har.

Sammanfattningsvis bedömer stadsdelsförvaltningen att handlingsplanen är välgrundad och angelägen, men framhåller att det krävs tydligare riktlinjer för genomförande, ansvarsfördelning och uppföljning för att säkerställa en framgångsrik implementering. Förvaltningen betonar särskilt vikten av konkreta metoder för att stärka barns delaktighet på ett etiskt och inkluderande sätt, samt behovet av en likvärdig samordning i stadens alla stadsdelar.

Lee Orberson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Veronica Östlin
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Remissunderlag Handlingsplan för barnets rättigheter och inflytande 2030

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2026-03-11
Veronica Östlin, avdelningschef	2026-03-11